

УДК 330.354

Завидівська Ольга Ігорівна

*доктор педагогічних наук, кандидат економічних наук, доцент
Університет ВСБ Меріто (Хожув-Катовіце)*

Zavydivska Olga

*Sc.D. in Pedagogy, PhD in Economics, Associate Professor
WSB Merito University (Chorzow-Katowice)*

ORCID: 0000-0002-1809-9972

Мороз Володимир Павлович

*кандидат економічних наук, доцент
Львівський національний університет імені Івана Франка*

Moroz Volodymyr

*PhD in Economics, Associate Professor
Ivan Franko National University of Lviv*

ORCID: 0000-0003-1912-6693

Мандрик Василь Олегович

*кандидат економічних наук, доцент
Національний лісотехнічний університет України*

Mandryk Vasyl

*PhD in Economics, Associate Professor
Ukrainian National Forestry University*

ORCID: 0000-0002-9367-1617

Дудюк Володимир Степанович

*кандидат економічних наук, доцент
Львівський державний університет фізичної культури
імені Івана Боберського*

Dudiuk Volodymyr

PhD in Economics, Associate Professor

Lviv State University of Physical Culture named after Ivan Boberskyi

ORCID: 0000-0003-4649-4280

Гуль Іван Григорович

кандидат економічних наук, доцент

Львівський державний університет фізичної культури

імені Івана Боберського

Hul Ivan

PhD in Economics, Associate Professor

Lviv State University of Physical Culture named after Ivan Boberskyi

ORCID: 0000-0003-4043-7007

**ДІДЖИТАЛІЗАЦІЯ ЯК СКЛАДОВА ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ
ТА ПРЕДМЕТ НАУКОВОГО ДИСКУРСУ
DIGITIZATION AS A COMPONENT OF DIGITAL
TRANSFORMATION AND SUBJECT OF SCIENTIFIC DISCOURSE**

***Анотація.** Вступ. Перехід сучасних організацій до епохи цифрових можливостей призводить до необхідності оцифрування процесів управління, впровадження цифрових продуктів з метою задоволення ринкового попиту. Діджитальна економіка задає вектор, за яким у довгостроковій перспективі розвиватимуться соціально-економічні системи мікро-, мезо- та макrorівнів. Це вимагає дослідження та комплексного аналізу процесів цифрової трансформації та діджиталізації. У зв'язку з цим робота присвячена дослідженню питання діджиталізації як предмету наукового дискурсу.*

Метою є здійснення теоретичного аналізу сутності поняття «діджиталізація» та визначення його місця в процесах цифрової трансформації.

Матеріали та методи. Теоретичною основою дослідження є фундаментальні положення економічної та управлінської науки, теорії науково-технічного прогресу та глобалізації. Інформаційною основою даного дослідження є праці вітчизняних та зарубіжних авторів, які проводять свої науково-практичні дослідження у сфері діджиталізації та технологічного розвитку економіки, офіційні інформаційні ресурси в мережі Інтернет. Методичну основу дослідження складає комплекс таких методів і прийомів: індукція та дедукція; монографічний; інституційний аналіз, аналіз Інтернет-ресурсів, порівняльний аналіз, узагальнення та абстрагування; комплексний і системний підходи.

Результати. Зауважимо, що діджиталізація є одним із найскладніших, комплексних і малодосліджених трансформаційних процесів глобальної економіки. У роботі проведено теоретичний аналіз сутності поняття «діджиталізація» у вітчизняній та зарубіжній науковій літературі та визначено його місце в процесах цифрової трансформації. З точки зору економічного підходу досліджено етапи цифрової трансформації. Цифрова трансформація – це процес використання цифрових технологій з метою зміни бізнес-моделі та надання нових можливостей для підвищення ефективності діяльності компанії з метою отримання прибутку. Встановлено, що діджиталізації є другим (оптимізаційним) етапом процесу цифрової трансформації, який забезпечує економію подальших інвестицій, шляхом автоматизації бізнес-процесів, бізнес-інтелекту. Діджиталізація – це процес переходу економічної діяльності до нового формату, що полягає у використанні цифрових технологій та сприяє оптимізації бізнес-процесів, збільшенню доходів бізнесу та вдосконаленню системи комунікацій зі споживачами, а

діджитальна економіка – це сукупність процесів, що здійснюються в економіці завдяки інформаційно-цифровим технологіям.

Перспективи. Слід зазначити, що в кожній сфері економіки діджиталізації має свої характерні риси, особливості та ключові відмінності. Цей аспект неодмінно необхідно враховувати при здійсненні подальших теоретичних та практичних досліджень розвитку процесів діджиталізації. Особливо актуальним є напрямок діджиталізації суспільно-важливих сфер, зокрема сфери фізичної культури і спорту. Це питання планується до дослідження авторами у майбутньому.

Ключові слова: діджиталізація, цифрова трансформація, глобалізація, діджитальна економіка, цифрові технології.

Summary. *Introduction.* The transition of modern organizations to the era of digital capabilities leads to the need to digitize management processes, introduce digital products in the order to meet market demand. The digital economy sets the vector along which socio-economic systems of the micro-, meso-, and macro levels will develop in the long term. This calls for research and a comprehensive analysis of the processes of digital transformation and digitization. In this regard, the work is devoted to the study of the issue of digitization as a subject of scientific discourse.

Purpose of this work is to carry out a theoretical analysis of the essence of the concept of "digitalization" and determine its place in the processes of digital transformation.

Materials and methods. The theoretical basis of this research is the fundamental provisions of economic & management science, theories of technological progress and globalization. The information basis for this research are works of domestic and foreign authors conducting their scientific and practical research in the field of digitalization and technological development of economy, official information resources in Internet. The

methodological basis of the study consists of a set of such methods and techniques: induction and deduction; monographic; institutional analysis, analysis of Internet resources, comparative analysis, generalization and abstraction; integrated and systematic approaches.

Results. We should note that digitalization is one of the most difficult, complex and understudied transformation processes of the global economy. In this work, a theoretical analysis of the essence of the concept of "digitalization" in domestic and foreign scientific literature was carried out, and its place in the processes of digital transformation was determined. From the point of view of the economic approach, the stages of digital transformation have been investigated. Digital transformation is the process of using digital technologies with the aim of changing the business model and providing new opportunities to increase the efficiency of the company's activities in the order to obtain the profit. It has been established that digitization is the second (optimization) stage of the digital transformation process, which provides savings on further investments by automating business processes and business intelligence. Digitalization is the process of transition of economic activity to a new format, which consists the using of digital technologies and contributes to the optimization of business processes, increasing business revenues and improving the system of communications with consumers, and the digital economy is a set of processes carried out in the economy thanks to information and digital technologies.

Perspectives. It should be noted that in each sphere of the economy, digitization has its own characteristics, features and key differences. This aspect must be taken into account when conducting further theoretical and practical research on the development of digitization processes. The direction of digitization of socially important spheres, in particular the sphere of physical culture and sports, is especially relevant. This question is planned for research by the authors in the future.

Key words: *digitalization, digital transformation, globalization, digital economy, digital technologies.*

Постановка проблеми. Цифрова революція змінює наше життя та характер діяльності сучасного суспільства, яке швидкими темпами розвиває ті чи інші інформаційні навички, освоюючи новітні інформаційні технології. Фактично, сьогодні відбувається становлення, формування та подальший розвиток інформаційного суспільства, під впливом так званої «цифрової трансформації», яке носить назву «діджитал-економіка».

Цифрова трансформація – це процес використання цифрових технологій з метою зміни бізнес-моделі та надання нових можливостей підвищення ефективності діяльності підприємства з метою отримання прибутку [1]. Вона охоплює всі країни, усі сфери соціального та людського життя і стала порядком денним і напрямком соціального та економічного прогресу.

Цифрова трансформація може надати підприємству конкурентну перевагу за рахунок більш кращої, швидшої та дешевшої організації процесів в порівнянні з його конкурентами. Особливістю процесів цифрової трансформації є їх посилення за рахунок виникнення комбінаторного ефекту або ж ефекту прискореного розвитку завдяки можливості одночасного застосування значної кількості нових технологій. Таким чином, поняття цифрової трансформації передбачає максимально повне використання високотехнологічних рішень та їх поєднання з метою автоматизації, спрощення та одночасного підвищення ефективності абсолютно всіх процесів, притаманних об'єктам цифровізації.

Зазначимо, що процес цифрової трансформації на сьогодні має декілька назв. Досить часто його ототожнюють з поняттям «діджиталізація», що вказує на необхідність здійснення теоретичного

дослідження сутності поняття «діджиталізація», його місця в процесах цифрової трансформації, спорідненості чи відмінності від неї.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Сучасні дослідження розвитку діджиталізації ґрунтуються на вивченні проблематики цифрової економіки, інноваційного підприємництва та загальних тенденцій глобалізації [17–20; 22; 24–27; 30]. Проблема становлення та розвитку діджиталізації присвячено численну кількість праць вітчизняних (Грибіненко О. [9], Гудзь О. [3], Гусєва О. [21], Доманський А. [4], Крупнова Л. [7], Литвинюк Є. [1], Легомінова С. [21], Литвин Н. [7], Лігоненко Л. [4], Половинкіна А. [31], Сидоренко Н. [23], Солнцев С. [31], Солосіч О. [6], Тетерятник Б. [28], Туль С. [2], Тульчинська С. [6], Федюнін С. [3], Хріпко А. [4], Чорній В. [6], Щербина В. [3], тощо) та зарубіжних вчених (Bonnet D. [16], McAfee A. [16], Murray A. [14], Negroponte N. [5], Ochs T. [13], Piotrowicz A. [29], Riemann U. [13], Serravalle F. [14], Scuotto V. [14], Viassone M. [14], Westerman G. [16], Yeomans J. [15] та інші). Проблема наукового визначення діджиталізації досліджується також в словниках та інформаційних виданнях [8; 10–12]. Зазначимо, що у працях науковців обґрунтовуються, в першу чергу, фундаментальні засади зародження та розвитку діджиталізації, що потребують подальшого вивчення та вдосконалення.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Незважаючи на існуючу теоретичну базу дослідження процесів діджиталізації, слід констатувати відсутність єдиного підходу щодо визначення її місця в процесах цифрової трансформації, що зумовлює актуальність теми дослідження.

Метою даної роботи є здійснення теоретичного аналізу сутності поняття «діджиталізація» та визначення його місця в процесах цифрової трансформації.

Виклад основного матеріалу дослідження. Діджиталізація є одним із найбільш складних, комплексних і малодосліджених процесів трансформації глобальної економіки. Активне використання цифрових технологій для обробки, зберігання і трансляції інформації сприяє діджиталізації бізнес-операцій, поширенню міжнародної електронної комерції, створенню електронних урядових структур, формуванню діджиталізованого світового ринку праці. Явище діджиталізації стосується не тільки цифрових пристроїв, а й праці людей, активно залучених у взаємодію з цифровими технологіями [2].

Діджиталізація, за свідченням світового досвіду вважається конкурентною перевагою та дієвим інструментом щодо переорієнтації управлінської та бізнесової діяльності для підвищення прибутковості та забезпечення високої конкурентоспроможності на основі широкомасштабного використання перспективних цифрових технологій і побудови комунікаційних ланцюгів [3, с. 18].

Діджиталізація забезпечує підприємствам такі конкурентні переваги як: надання додаткової цінності товару через якісний сервіс; високий рівень зв'язку з клієнтами та цільовою аудиторією; підвищення іміджу компанії за допомогою швидкої комунікації з клієнтами; зниження ціни за допомогою автоматизації процесів та оцифровування бізнес процесів; прозорість внутрішніх та зовнішніх процесів підприємства; підвищення лояльності клієнтів до компанії [4, с. 22].

Термін «діджитальна економіка» (digital economy) вперше згадувався в науковій літературі ще в 1995 році американським ученим Н. Негропonte [5]. Однак, досі не існує єдиного визначення даного поняття. Досить часто діджитальна економіка ототожнюється з мережевою або інформаційною. У сучасній літературі її трактують через призму поняття «діджиталізація».

Спочатку діджиталізація в тому чи іншому вигляді застосовувалася у період 70-х років минулого століття, проте масово вона стала

використовуватися лише в 90-ті роки, як наслідок появи Інтернету та широкого розповсюдження комп'ютерів і мобільних пристроїв, різних додатків серед населення [6, с. 56].

Термін «діджиталізація» широко використовується в сучасних дослідженнях, хоча точне визначення є предметом численних дискусій. Вперше він з'явився у США і походить від англійського слова "digitalization" і в перекладі означає «оцифровування», «цифровізація» або ж «приведення в цифрову форму». У широкому сенсі він означає перехід інформаційного поля на цифрові технології, тобто те, що відбувається нині, іноді вживається на позначення конкретного акта переведення певної інформації з аналогового у цифровий формат для її більш легкого подальшого використання на сучасних електронних девайсах [7].

Зазначимо, що словник сучасної української мови та сленгу «Мислово» обрав термін «діджиталізація» словом 2019 року; словник «Мислово» пояснює цей неологізм як транслітерацію англійського «digitalization», що означає зміни в усіх сферах суспільного життя, пов'язані з використанням цифрових технологій, та є проявом глобальної цифрової революції [8].

Фахівці пропонують безліч підходів до розуміння сутності та змісту поняття «діджиталізація». В загальному розумінні під діджиталізацією можна розуміти певні використання цифрових технологій для оптимізації та автоматизації публічного управління, бізнесу, соціальної сфери для підвищення рівня продуктивності праці та покращення якості комунікації з отримувачами продуктів та послуг. З іншого боку, діджиталізацію розглядають як процес використання цифрових технологій, підвищення якості обслуговування клієнтів. Під діджиталізацією також розуміється процес створення спеціалізованої системи збирання, зберігання та аналізу інформації, оптимізації її пошуку, у тому числі з використанням мережі інтернет, обробки великих обсягів даних, використання у виробничому

процесі штучного інтелекту та онлайн-сервісів. Ця категорія повинна враховувати «перехід організації на нові способи мислення та роботи, засновані на використанні соціальних, мобільних та інших цифрових технологій; зміна стилю управління, використання систем мотивації та нових бізнес-моделей» [9].

Діджиталізація з позиції економічного виміру формулювання дефініції даного поняття представляє собою сукупність процесів інноваційного розвитку, які знаходять своє вираження у відповідних техніко-технологічних новаціях, націлених на здійснення цифровізації ключових економічних процесів та явищ (тобто забезпеченні їх максимальної автоматизації та винесення людського фактору поза межі управлінського фокусу з метою зменшення, потреб у відслідковуванні керуваності таких процесів та уникненні, породжених цим фактором помилок), які за своїм змістовим наповненням зазвичай представляють певний набір повторюваних ітерацій, у межах якого людська праця набуває механічного, позбавленого інтелектуальної складової процесу, слугуючи тим самим додатковим резервом зростання продуктивності праці [6, с. 56].

Консалтингова компанія, що спеціалізується на маркетингових дослідженнях галузі інформаційних технологій, «Gartner» [10] під «діджиталізацією» розуміє процес переходу до організації цифрового бізнесу на основі використання цифрових технологій для зміни бізнес-моделі з метою надання нових можливостей для отримання прибутку та створення цінності.

Організація економічного співробітництва та розвитку (Organisation for Economic Co-operation and Development, OECD) [11] визначає термін «діджиталізація» як процес взаємопов'язаного використання даних і цифрових технологій, що сприяє появі нових або зміні існуючих видів діяльності.

У дослідженні Міжнародного валютного фонду (International Monetary Fund, IMF) [12] зазначається, що діджиталізація охоплює широкий спектр нових способів застосування інформаційних технологій у бізнес-моделях, які трансформують економіку та суспільство.

Т. Окс і Ю. А. Ріман [13] розглядають діджиталізацію як інтеграцію цифрових технологій у повсякденне життя шляхом перенесення у цифровий формат усього, що можна діджиталізувати.

В. Скуотто, Ф. Серравалле, А. Мюррей і М. Віассоне [14] визначають поняття «діджиталізація» як процес упровадження цифрових технологій для зміни бізнес-моделі з метою отримання вигоди від використання нових, передових технологій, що обробляють гігантський цифровий потік інформації в рамках динамічної цифрової мережі.

Автор статті «Digital transformation doesn't start with technology», Джейсон Йоменс, визначає діджиталізацію як впровадження нових цифрових технологій з метою покращення та оптимізації бізнес-процесів, робочих потоків та операцій [15].

Дж. Вестерман, Д. Бонне й Е. Макафі у своїй праці «The Nine Elements of Digital Transformation» визначають діджиталізацію як використання технологій для радикального поліпшення продуктивності або розширення меж підприємств, що є актуальною темою для компаній по всьому світу [16].

Серед вітчизняних вчених теж існують доволі велика кількість трактувань поняття «діджиталізація», основні з яких наведено в таблиці 1

Таблиця 1

Визначення поняття «діджиталізація» у вітчизняному науковому просторі

Вчений	Трактування поняття «діджиталізація»
А. Гриценко [17], Д. Лук'яненко [18],	чинник трансформації економічних систем

О. Москаленко [19]	
Т. Дейнека [20]	«феномен цифрової асиметрії»
О. Гусєва, С. Легомінова [21]; Л. Лігоненко, А. Хріпко, А. Доманський [4]	процес автоматизації діяльності підприємницьких структур
Г. Швиданенко, М. Теплюк [22]	процес перетворення аналогової інформації у цифровий вигляд
С. Туль [2]	унікальне явище сучасності, зумовлене розвитком продуктивних сил, і одночасно як процес масштабних змін у відносинах між акторами (урядом, бізнесом і соціумом у представництві його індивідуумів), що охоплює всі сфери суспільної діяльності та відбувається під впливом інтеграції цифрових технологій, даних та Інтернету
Н. Сидоренко [23]	способи приведення будь-якого різновиду інформації у цифрову форму
С. Чорний [24]	системний метод, що ґрунтується на загальній автоматизації та реалізується шляхом запровадження цифрових технологій у роботу підприємств, установ і компаній із метою пришвидшення взаємо-обміну, надання сервісних послуг, захищення інформації, доступності до ресурсів та, головне, підвищення ефективності їхньої роботи
С. Коляденко [25]	приведення будь-якої інформації у цифровий вигляд
Г. Соколова [26]	створення цифрової форми, що засновується на бітах та байтах, для звичних нам речей
Н. Мешко, О. Сазонець, О. Джусов [27]	характеризується перетворенням будь-якого роду інформації у електронний вигляд
О. Гудзь, С. Федюнін, В. Щербина [3]	процес оцифровування, цифровізації або приведення в цифрову форму різних видів інформації

Джерело: узагальнено авторами

Тож, діджиталізація заснована на можливостях сучасної ІТ-індустрії, процес застосування суб'єктами господарювання інформаційно-комунікаційних технологій для досягнення мети господарської діяльності спрямований на зміну наявних господарських відносин шляхом їх діджиталізації; сукупність актів реалізації діджиталізованих об'єктів для досягнення цілей господарської діяльності, що розглядаються в їх єдності та пов'язані з формуванням нової форми господарських відносин – цифрової [28].

В умовах сьогодення доволі часто поняття «діджиталізація» та «цифрова трансформація» вживаються як синоніми. То ж виникає питання, чи ці два поняття – це одне і теж, чи все ж між ними існує певна різниця? Щоб дати на нього відповідь, слід розглянути етапи цифрової трансформації, що відображені на рис. 1.

Рис. 1. Етапи цифрової трансформації

Джерело: систематизовано авторами на основі [29]

Зазначимо, що рис. 1. ілюструє етапи цифрової трансформації з точки зору економічного підходу. І першим з них є цифровізація.

Науковці Куйбіда В.С., Карпенко О.В., Наместнік В.В. [30] пропонують трактувати цифровізацію як процес впровадження цифрових технологій для вдосконалення життєдіяльності людини, суспільства і держави. Важливо відмітити, що на відміну від інформатизації, цей процес має стрімкоподібний характер. Цифровізація як суспільне явище визначається такими характеристиками, як перехід всіх видів контенту на цифрові технології, що одночасно визначається як мобільний та персональний.

Загальні можливості мобільних, соціальних, «хмарних» технологій, «інтернету речей» та технологій аналізу даних разом здатні суттєво змінити роботу у тих чи інших сферах економіки. Розглядаючи цифровізацію в контексті інструменту, «цифрові» технології зможуть

розвивати відкрите інформаційне суспільство, як один із істотних чинників розвитку демократії, економічного зростання, створення робочих місць, підвищення продуктивності, а також підвищення якості життя громадян тієї чи іншої країни [31]. Фактично на цьому етапі відбувається підготовка фундаменту для подальших інвестицій: збір даних, опис даних, аналіз доступності даних, централізація даних з багатьох точок контакту.

Другий етап процесу цифрової трансформації – це діджиталізація, котра фактично є оптимізаційним етапом, який забезпечує економію подальших інвестицій, шляхом автоматизації бізнес-процесів, бізнес-інтелекту.

І третім етапом є безпосередньо сама трансформація у вигляді нових бізнес-можливостей, що приносять дохід: впровадження нових цифрових продуктів і послуг, нових цифрових бізнес-моделей.

Отже, поняття «цифрова трансформація» і «діджиталізація» не є тотожними поняттями, однак трактування їх як синонімів у науковій літературі має право на існування, адже вони формують ланцюжок взаємопов'язаних дій, що в кінцевому результаті формують один процес – процес цифрової трансформації.

Діджиталізація в даний час має тенденцію використання для опису трансформації, яка йде далі, ніж просто заміна аналогового або фізичного ресурсу на цифровий [1]. Наприклад, книги не просто перетворюються в електронні книги, а надають цілий спектр інтерактивних і мультимедійних ресурсів. Відповідно, процеси можуть стати вже онлайн-діалогами між різними сторонами освітнього процесу.

Отже, діджиталізація – це процес переходу економічної діяльності до нового формату, що полягає у використанні цифрових технологій та сприяє оптимізації бізнес-процесів, збільшенню доходів бізнесу та вдосконаленню системи комунікацій зі споживачами, а діджитальна

економіка – це сукупність процесів, що здійснюються в економіці завдяки інформаційно-цифровим технологіям.

Висновки та перспективи подальших досліджень Діджиталізація – це процес переходу економічної діяльності до нового формату, що полягає у використанні цифрових технологій та сприяє оптимізації бізнес-процесів, збільшенню доходів бізнесу та вдосконаленню системи комунікацій зі споживачами. Діджиталізація окремих процесів може ускладнюватися відсутністю або суттєвим обмеженням доступу частини громадян до мережі Інтернет, а також підвищеним рівнем загроз у кіберпросторі, що вимагає швидкого реагування, готовності технічних засобів і спеціалістів. З точки зору економічного підходу діджиталізація є одним з етапів розвитку цифрової трансформації, котра являє собою процес використання цифрових технологій з метою зміни бізнес-моделі та надання нових можливостей підвищення ефективності діяльності підприємства з метою отримання прибутку. Як етап цифрової трансформації, діджиталізація фактично є оптимізаційним етапом, який забезпечує економію подальших інвестицій, шляхом автоматизації бізнес-процесів, бізнес-інтелекту.

Щодо **перспектив**, то тут слід зазначити, що в кожній сфері економіки діджиталізації має свої характерні риси, особливості та ключові відмінності. Цей аспект неодмінно необхідно враховувати при здійсненні подальших теоретичних та практичних досліджень розвитку процесів діджиталізації. Особливо актуальним є напрямок діджиталізації суспільно-важливих сфер, зокрема сфери фізичної культури і спорту. Це питання планується до дослідження авторами у майбутньому.

Література

1. Литвинюк Є. І. Діджиталізація архітектурно-будівельного контролю. *Наукові інновації та передові технології*. 2023. № 5(19). С. 93–103.
2. Туль С. І. Трансформація світового ринку праці в умовах діджиталізації : автореф. дис. ... канд. екон. наук : 08.00.02 «Світове господарство і міжнародні економічні відносини» ; Донецький національний університет ім. Василя Стуса. Вінниця, 2019. 20 с.
3. Гудзь О. Є., Федюнін С. А., Щербина В. В. Діджиталізація, як конкурентна перевага підприємств. *Економіка. Менеджмент. Бізнес*. 2019. № 3. С. 18–24.
4. Лігоненко Л. О., Хріпко А. В., Доманський А. О. Зміст та механізм формування стратегії діджиталізації в бізнес-організаціях. *Міжнародний науковий журнал «Інтернаука»*. 2018. № 22(62). С. 20–24.
5. Negroponte N. Being Digital : textbook. Knopf, 1995. 256 p.
6. Тульчинська С. О., Солосіч О. С., Чорній В. В. Вплив діджиталізації управлінських процесів на систему забезпечення економічної безпеки підприємства. *Інвестиції: практика та досвід*. 2021. № 9. С. 54–58.
7. Литвин Н. А., Крупнова Л. В. Діджиталізація як засіб підвищення відкритості, прозорості та ефективності діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування щодо надання електронних послуг. *Ірпінський юридичний часопис*. 2020. № 3. С. 69–76.
8. Слово року–2023. *Словник сучасної української мови та сленгу «Мислово»* . URL: <http://myslovo.com> (дата звернення: 14.10.2024).
9. Грибіненко О. Діджиталізація економіки в новій парадигмі цифрової трансформації. *Міжнародні відносини. Серія «Економічні науки»*. 2018. № 16. С. 35–37.

10. Gartner IT Glossary : Digitalization. URL: <https://www.gartner.com/en/information-technology/glossary/digitalization> (дата звернення: 14.10.2024).

11. Vectors of Digital Transformation. *OECD Digital Economy Papers*. 2019. № 273. P. 1–38. URL: https://www.oecd-ilibrary.org/science-and-technology/vectors-of-digital-transformation_5ade2bba-en (дата звернення: 14.10.2024).

12. International Monetary Fund : Measuring the Digital Economy. URL: <https://www.imf.org/en/Publications/Policy-Papers/Issues/2018/04/03/022818-measuring-the-digital-economy> (дата звернення: 14.10.2024).

13. Ochs T., Riemann U. A. IT Strategy Follows Digitalization. *Encyclopedia of Information Science and Technology*. 2018. № 4. P. 873–887. URL: <https://www.igi-global.com/gateway/chapter/183799> (дата звернення: 14.10.2024).

14. Scuotto V., Serravalle F., Murray A., Viassone M. The Shift towards a Digital Business Model: A Strategic Decision for the Female Entrepreneur. *Women Entrepreneurs and Strategic Decision Making in the Global Economy*. 2019. P. 120–143. URL: <https://www.igi-global.com/chapter/the-shift-towards-a-digital-businessmodel/220028> (дата звернення: 14.10.2024).

15. Yeomans J. Digital transformation doesn't start with technology. *The European Business Review*. 2018. № 20(7). URL: <https://www.europeanbusinessreview.com/digital-transformation-doesnt-start-with-technology> (дата звернення: 14.10.2024).

16. Westerman G., Bonnet D., McAfee A. The Nine Elements of Digital Transformation. *MIT Sloan Management Review*. 2014. № 1(7). URL: <https://sloanreview.mit.edu/article/the-nine-elements-of-digital-transformation> (дата звернення: 14.10.2024).

17. Гриценко А. А. Вплив формування інформаційно-мережевої економіки на соціальні відносини і характер знань. *Суспільство, економіка*

та економічна наука в XXI столітті : зб. матер. II міжнар. наук.-практ. конф. (м. Київ, 21–22 квітня 2017 р.). Київ : КНЕУ, 2017. С. 8–12. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/84323436.pdf> (дата звернення: 14.10.2024).

18. Лук'яненко Д. Г. Віртуалізація економіки та трансформація глобального конкурентного простору. *Еволюція світового розвитку: глобальні виклики і глобальна дипломатія : зб. тез доп.* (м. Київ, 18 грудня 2014 р.). Київ : ДАУ при МЗС України, 2014. С. 6–9.

19. Москаленко О. М. Цифрова економіка: теоретичні засади та концепція розвитку. *Інноваційні ідеї в економічній науці: пошуки вирішення сучасних проблем : матер. наук.-практ. конф.* (м. Київ, 19–20 квітня 2018 р.). Київ: НУ «Києво-Могилянська академія», 2018. С. 79–83.

20. Дейнека Т. А. Соціально-економічні суперечності процесу глобалізації суспільства (політико-економічний аналіз) : монографія. Київ : КНЕУ, 2018. 510 с.

21. Гусєва О. Ю., Легомінова С. В. Діджиталізація – як інструмент удосконалення бізнес-процесів, їх оптимізація. *Економіка. Менеджмент. Бізнес.* 2018. № 1. С. 33–39.

22. Швиданенко Г. О., Теплюк М. А. Сучасні тренди розвитку інноваційного підприємництва. *Економіка та держава.* 2018. № 5. С. 89–92.

23. Сидоренко Н. О. Діджиталізація: електронні адміністративні послуги. *Дніпровський науковий часопис публічного управління, психології, права.* 2021. № 4. С. 11–15.

24. Чорний С. В. Поняття та перспективи розвитку цифровізації у сфері публічного управління. *Київський часопис права.* 2021. № 4. С. 224–229.

25. Коляденко С. В. Цифрова економіка: передумови та етапи становлення в Україні та світі. *Економіка. Фінанси. Менеджмент: актуальні питання науки і практики.* 2016. № 6. С. 105–112.

26. Соколова Г. Б. Деякі аспекти розвитку цифрової економіки в Україні. *Економічний вісник Донбасу*. 2018. № 1(51). С. 92–96.
27. Мешко Н. П., Сазонець О. М., Джусов О. А. Стратегії високотехнологічного розвитку в умовах глобалізації: національний та корпоративний аспекти : монографія. Донецьк : Юго-Восток, 2012. 470 с.
28. Тетерятник Б. С. Діджитизація та діджиталізація в контексті віртуалізації господарської діяльності. *Право та інновації*. 2018. № 3. С. 180–184.
29. Piotrowicz A. Aktywność podmiotów sportowych w obszarze nowych technologii : prezentacja. Warszawa : Akademia zarządzania sportem, 2021. 94 s. URL: https://www.zarządzaniesportem.org/uploaded_files/cke_1616437441_Legia_InstitutSportu_OK.pdf (дата звернення: 14.10.2024).
30. Куйбіда В. С., Карпенко О. В., Наместнік В. В. Цифрове врядування в Україні: базові дефініції понятійно-категоріального апарату. *Вісник НАДУ*. 2018. № 1. С. 5–11.
31. Половинкіна А. О., Солнцев С. О. Модель діджиталізація панельних досліджень. *Актуальні проблеми економіки та управління*. 2020. № 14. С. 1–8. URL: <http://ape.fmm.kpi.ua/article/view/200037> (дата звернення: 14.10.2024).

References

1. Lytvynyuk Ye. I. (2023). Didzhytalizatsiya arkhitekturno-budivel'noho kontrolyu [Digitalization of architectural and construction control]. *Scientific innovations and advanced technologies*, vol. 5, no. 19, pp. 93–103 [in Ukrainian].
2. Tul S. I. (2019). Transformatsiya svitovoho rynku pratsi v umovakh didzhytalizatsiyi [Transformation of the global labor market in conditions of

digitalization]. *PhD thesis*. Vinnytsia: Donetsk National University named after Vasyl Stus [in Ukrainian].

3. Hudz O. Ye., Fedyunin S. A., Shcherbyna V. V. (2019). Dydzhitalizatsiya, yak konkurentna perevaha pidpryyemstv [Digitization as a competitive advantage of enterprises]. *Economy. Management. Business*, no. 3, pp. 18–24 [in Ukrainian].

4. Lihonenko L. O., Khripko A. V., Domanskyi A. O. (2018). Zmist ta mekhanizm formuvannya stratehiyi didzhitalizatsiyi v biznes-orhanizatsiyakh [Content and mechanism of digitalization strategy formation in business organizations]. *International scientific journal "Internauka"*, vol. 22, no. 62, pp. 20–24 [in Ukrainian].

5. Negroponte N. (1995). *Being Digital*. A textbook. Knopf.

6. Tulchynska S. O., Solosich O. S., Chorniy V. V. (2021). Vplyv didzhitalizatsiyi upravlinskykh protsesiv na systemu zabezpechennya ekonomichnoyi bezpeky pidpryyemstva [The impact of digitization of management processes on the system of ensuring the economic security of the enterprise]. *Investments: practice and experience*, no. 9, pp. 54–58 [in Ukrainian].

7. Lytvyn N. A., Krupnova L. V. (2020). Didzhitalizatsiya yak zasib pidvyshchennya vidkrytosti, prozorosti ta efektyvnosti diyalnosti orhaniv derzhavnoyi vlady ta orhaniv mistsevoho samovryaduvannya shchodo nadannya elektronnykh posluh [Digitization as a means of increasing the openness, transparency and efficiency of the activities of state authorities and local self-government bodies regarding the provision of electronic services]. *Irpın Legal Journal*, no. 3, pp. 69–76 [in Ukrainian].

8. Slovnyk suchasnoyi ukrayinskoyi movy ta slenhu «Myslovo»: Slovo roku–2023 [Dictionary of modern Ukrainian language and slang "Myslovo": Word of the year 2023]. Available at: <http://myslovo.com> [in Ukrainian].

9. Hrybinenko O. (2018). Didzhytalizatsiya ekonomiky v noviy paradyhmi tsyfrovoyi transformatsiyi [Digitization of the economy in the new paradigm of digital transformation]. *International relations. Series "Economic Sciences"*, no. 16, pp. 35–37 [in Ukrainian].
10. Gartner IT Glossary: *Digitalization*. Available at: <https://www.gartner.com/en/information-technology/glossary/digitalization> [in Ukrainian].
11. Vectors of Digital Transformation (2019). *OECD Digital Economy Papers*, no. 273, pp. 1–38. Available at: https://www.oecd-ilibrary.org/science-and-technology/vectors-of-digital-transformation_5ade2bba-en.
12. International Monetary Fund: *Measuring the Digital Economy*. Available at: <https://www.imf.org/en/Publications/Policy-Papers/Issues/2018/04/03/022818-measuring-the-digital-economy>.
13. Ochs T., Riemann U. A. (2018). IT Strategy Follows Digitalization. *Encyclopedia of Information Science and Technology*, no. 4, pp. 873–887. Available at: <https://www.igi-global.com/gateway/chapter/183799>.
14. Scuotto V., Serravalle F., Murray A., Viassone M. (2019). The Shift towards a Digital Business Model: A Strategic Decision for the Female Entrepreneur. *Women Entrepreneurs and Strategic Decision Making in the Global Economy*, pp. 120–143. Available at: <https://www.igi-global.com/chapter/the-shift-towards-a-digital-businessmodel/220028>.
15. Yeomans J. (2018). Digital transformation doesn't start with technology. *The European Business Review*, vol. 20, no. 7. Available at: <https://www.europeanbusinessreview.com/digital-transformation-doesnt-start-with-technology>.
16. Westerman G., Bonnet D., McAfee A. (2014). The Nine Elements of Digital Transformation. *MIT Sloan Management Review*, no. 1, vol. 7. Available at: <https://sloanreview.mit.edu/article/the-nine-elements-of-digital-transformation>.

17. Hrytsenko A. A. (2017). Vplyv formuvannya informatsiyno-merezhevoyi ekonomiky na sotsialni vidnosyny i kharakter znan [The influence of the formation of the information and network economy on social relations and the nature of knowledge]. *Proceedings of the Suspilstvo, ekonomika ta ekonomichna nauka v XXI stolitti: II mizhnarodna naukovo-praktychna konferentsiya* (pp. 8–12). Kyiv: KNEU. Available at: <https://core.ac.uk/download/pdf/84323436.pdf> [in Ukrainian].

18. Lukyanenko D. H. (2014). Virtualizatsiya ekonomiky ta transformatsiya hlobal'noho konkurentnoho prostoru [Virtualization of the economy and transformation of the global competitive space]. *Proceedings of the Evolyutsiya svitovoho rozvytku: hlobalni vyklyky i hlobalna dyplomatiya: konferentsiya* (pp. 6–9). Kyiv: DAU under MFD of Ukraine [in Ukrainian].

19. Moskalenko O. M. (2018). Tsyfrova ekonomika: teoretychni zasady ta kontseptsiya rozvytku [Digital economy: theoretical foundations and concept of development]. *Proceedings of the Innovatsiyni ideyi v ekonomichniy nautsi: poshuky vyrishennya suchasnykh problem: naukovo-praktychna konferentsiya* (pp. 79–83). Kyiv: NU "Kyiv-Mohyla Academy" [in Ukrainian].

20. Deyneka T. A. (2018). Sotsialno-ekonomichni superechnosti protsesu hlobalizatsiyi suspilstva (polityko-ekonomichnyy analiz) [Socio-economic contradictions of the process of globalization of society (political-economic analysis)]. A monograph. Kyiv: KNEU [in Ukrainian].

21. Husyeva O. Yu., Lehominova S. V. (2018). Didzhytalizatsiya – yak instrument udoskonalennya biznes-protsesiv, yikh optymizatsiya [Digitization is a tool for improving business processes and optimizing them]. *Economy. Management. Business*, no. 1, pp. 33–39 [in Ukrainian].

22. Shvydanenko H. O., Teplyuk M. A. (2018). Suchasni trendy rozvytku innovatsiynoho pidpryyemnytstva [Modern trends in the development of innovative entrepreneurship]. *Economy and the state*, no. 5, pp. 89–92 [in Ukrainian].

23. Sydorenko N. O. (2021). Didzhytalizatsiya: elektronni administratyvni posluhy [Digitization: electronic administrative services]. *Dnipro scientific journal of public administration, psychology & law*, no. 4, pp. 11–15 [in Ukrainian].

24. Chornyy S. V. (2021). Ponyattya ta perspektyvy rozvytku tsyfrovizatsiyi u sferi publichnoho upravlinnya [The concept and prospects for the development of digitalization in the field of public administration]. *Kyiv Journal of Law*, no. 4, pp. 224–229 [in Ukrainian].

25. Kolyadenko S. V. (2016). Tsyfrova ekonomika: peredumovy ta etapy stanovlennya v Ukrayini ta sviti [Digital economy: prerequisites and stages of formation in Ukraine and the world]. *Economy. Finances. Management: topical issues of science and practice*, no. 6, pp. 105–112 [in Ukrainian].

26. Sokolova H. B. (2018). Deyaki aspekty rozvytku tsyfrovoyi ekonomiky v Ukrayini [Some aspects of the development of the digital economy in Ukraine]. *Economic Herald of Donbass*, no. 1, vol. 51, pp. 92–96 [in Ukrainian].

27. Meshko N. P., Sazonets O. M., Dzhusov O. A. (2012). *Stratehiyi vysokotekhnolohichnoho rozvytku v umovakh hlobalizatsiyi: natsionalnyy ta korporatyvnyy aspekty* [Strategies of high-tech development in the conditions of globalization: national and corporate aspects]. A monograph. Donetsk: Yugo-Vostok [in Ukrainian].

28. Teteryatnyk B. S. (2018). Didzhytyzatsiya ta didzhytalizatsiya v konteksti virtualizatsiyi hospodarskoyi diyalnosti [Digitization and digitization in the context of virtualization of economic activity]. *Law and innovation*, no. 3, pp. 180–184 [in Ukrainian].

29. Piotrowicz A. (2021). *Aktywność podmiotów sportowych w obszarze nowych technologii* [The activity of sports entities in the area of new technologies]. The presentation. Warszawa: Akademia zarządzania sportem. Available at:

https://www.zarządzaniesportem.org/uploaded_files/cke_1616437441_Legia_InstitutSportu_OK.pdf [in Polish].

30. Kuybida V. S., Karpenko O. V., Namestnik V. V. (2018). Tsyfrove vryaduvannya v Ukrayini: bazovi definitsiyi ponyatiyno-katehorialnoho aparatu [Digital governance in Ukraine: basic definitions of the conceptual and categorical apparatus]. *Bulletin of NADU*, no. 1, pp. 5–11 [in Ukrainian].

31. Polovynkina A. O., Solntsev S. O. (2020). Model didzhytalizatsiya panelnykh doslidzhen [Model digitization of panel studies]. *Actual problems of economy and management*, no. 14, pp. 1–8. Available at: <http://ape.fmm.kpi.ua/article/view/200037> [in Ukrainian].